БЪЛГАРСКА СЪДИЙСКА АСОЦИАЦИЯ

гр. София, e-mail: bgjudges@abv.bg

С Т А Н О В И Щ Е

От
БЪЛГАРСКА СЪДИЙСКА АСОЦИАЦИЯ

Относно:
Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

В мотивите към законопроекта е посочено, че целта е да се приведе в съответствие ЗСВ с извършените промени в Конституцията, както и да се прецизиране на разпоредбите относно конкурсните процедури за гарантиране на своевременни редовни конкурси за повишаване в длъжност, за да се избегне дългосрочното командироване на съдии за заемане на свободни длъжности.

Дори и да се приеме, че част от предлаганите промени са продиктувани от необходимостта да се приведе в съответствие ЗСВ с измененията в основния закон, то в останалата част – относно провеждането на конкурсите в съдебната система, няма никаква необходимост точно сега да се въвеждат нови правила.

Разпоредбите относно провеждането на конкурсите в съдебната система не прецизират сега действащата уредба, а създават нов механизъм за провеждането им, който не способства нито за

ускоряването им, нито за провеждане на обективни конкурсни процедури.

Ясно заявена е волята на законодателя за подобряване и ускоряване на процедурите при провеждането на конкурсите В тази насока са въведени срокове за обявяването и извършването на конкурсите. Не е отчетено обаче, че и в действащия ЗСВ съществува задължение за ежегодно обявяване на местата, които следва да се заемат с конкурс, което предполага и ежегодно обявяване на конкурси за всички нива в съдебната система. Въвеждането на срокове за обявяване и провеждане на конкурсите по никакъв начин няма да ускори конкурсните процедури – сроковете са инструктивни, неспазването им нито може нито е скрепено с някаква санкция, а самите срокове, са сами по себе си по-скоро оптимистични, отколкото реалистични такива, предвид начина, по който ще се провеждат и самите конкурси.

Прави впечатление, че в проекта за изменение и допълнение ЗСВ е запазен начина на провеждане на конкурсите в съдебната система, съдържащ като основен елемент субективизъм при оценяване на кандидатите, търпял в годините непрекъснати критики. Нещо повече – в предложения проект този субективизъм се засилва.

В проекта е предвидено провеждането на конкурсите за повишаване и преместване на магистратите да се извършва на два етапа – по документи и чрез събеседване. Така субективният елемент присъства и в двете фази на конкурса. От една страна, въз основа на личните предпочитания на членовете на конкурсната комисия, ще се извършва оценка на професионалните качества на участниците в конкурса по представените от тях актове, от друга страна – този субективизъм ще се прояви и при поставяне на оценките при събеседването. Няма никакъв обективен критерий, който да обоснове поставянето на оценките в двете фази на

конкурса, което практически прави ненужно провеждането му в такава форма.

Оценяването на кандидатите би следвало да става единствено и само по обективни критерии, например – стаж в съдебната система, срочност при постановяване на актовете, постъпили и приключени дела за определен период, резултати от инстанционен контрол. По този начин решението на конкурсната комисия ще бъде обективно от една страна, а от друга – ще се осигури възможност за адекватен съдебен контрол върху извършеното класиране. Механизмът на оценка на кандидатите, съществуващ и до сега и възпроизведен в проекта на закон за изменение и допълнение на ЗСВ, макар да е предвидено да подлежи на съдебен контрол, практически не позволява осъществяването на такъв. Кандидатите се оценяват по неясни критерии, получават оценки от конкурсната комисия, които не е ясно как се формират. Въвеждането на още един етап при провеждане на конкурсите по никакъв начин няма да подобри провеждането им.

Нещо повече – в мотивите към проекта е посочено, че въвеждането на събеседване ще ускори конкурсните процедури. Абсолютно неясно е как допълнителният етап от конкурса, добавен към вече съществуващия режим, ще доведе до по-бързо приключване на конкурсната процедура. И сега оценяването на кандидатите по документи става в рамките на около две години от началото на конкурса. При новата процедура, този срок ще бъде удължен предвид необходимостта от провеждане на събеседване. От мотивите към закона по никакъв начин не става ясно кое налага провеждане и на събеседване в конкурсите за повишаване в длъжност и преместване. Необходимо е да се посочи, че такъв механизъм на провеждане на конкурсите бе използван до 2017г. С въвеждането му отново се възстановява неефективен механизъм на провеждане на

конкурсите, което съставлява крачка назад в развитието на съдебната система.

Буди недоумение и въведеният нов критерий за класиране на магистратите, участващи в конкурс за повишаване в длъжност и преместване - при равни други показатели да се класират въз основа на получените оценки от държавните изпити. Такъв критерий е необосновано да бъде въвеждан за лица, работещи години в съдебната система. Ако той е оправдан в случаите на първоначално назначаване /било като младши магистрат, било като първоначално назначаване в орган на съдебната власт/, то няма основание същият да бъде прилаган и при повишаване в длъжност и преместване. Още повече, че този критерий вече е бил прилаган по отношение на действащите магистрати.

По изложените съображения намираме, че най-важно е да се осигури равна възможност на всички магистрати, отговарящи на обективните изисквания за заемане на съответната длъжност да могат да участват в бъдещите конкурсни процедури, , както и да се **в**ъведе нов механизъм за провеждане на конкурсите в съдебната система, при който класирането на кандидатите да се извършва само по обективни критерии, без елементи на субективизъм. Единствено и само по този начин ще се укрепи доверието в съдебната власт и ще се позволи в максимална степен да се постигнат целите, заложени в мотивите към проекта на закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.

В връзка предлагаме промените, свързани с провеждането на конкурсите за повишаване в длъжност и преместване изцяло да отпаднат, като предмет на Закона за изменение и допълнение на ЗСВ останат единствено и само разпоредбите, свързани с промените в Конституцията.

Даниела Попова –

Председател на УС

На Българска съдийска асоциация